

Konference České národní parky

V září 2016 (20.–22.) se v Praze v Lichtenštejnském paláci a v areálu České zemědělské univerzity na Suchdole uskutečnila mezinárodní konference České národní parky. Šlo vlastně o první konferenci svého druhu a byla uspořádána v roce 25. výročí založení (1991) národních parků Šumava a Podyjí. Konference se konala v době, kdy v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR vrcholily snahy o novelizaci zákona o ochraně přírody a krajiny (114/1992 Sb.). Novela se týká právě vyhlášení a spravování národních parků, protože 25 let praxe naplňování tohoto zákona ukázalo některá ne úplně dobře definovaná ustanovení neustále vyvolávající spory.

Je pravda, že novela byla vyvolána zejména snahou legislativně pomoci vytváření přírodních zón národních parků a katalyzátorem této snahy se staly dlouholeté spory o vyhlášení bezzásahových zón na Šumavě. Tento „boj o divočinu“ byl i v pozadí mnoha referátů na konferenci. Velmi pozitivně se k vytváření přírodních zón staví Německo, jak ve své přednášce ukázal Karl Friedrich Sinner, bývalý ředitel NP Bavorský les, dnes zástupce nevládní organizace EUROPARC Deutschland. Ta vypracovala i metodiku hodnocení území jednotlivých německých a rakouských NP, která by se měla stát základem pro hodnocení evropských národních parků. Dlouholeté zkušenosti s ochranou přírodních procesů pak prezentoval Ruedi Halter na příkladu nejstaršího NP ve Švýcarsku, jenž se prozaicky jmenuje Švýcarský národní park.

Z domácích příspěvků byla velice přínosná přednáška ředitele Agentury ochrany přírody a krajiny ČR Františka Pelce, který shrnul reprezentativnost zastoupení

velkoplošných chráněných území a národních parků v České republice a ukázal možnosti, kde by v budoucnu mohly vzniknout další národní parky. Jistě není překvapivé, že skutečně nejvhodnější a nejceněnější místo představuje Křivoklátsko, kde mají návrh na zřízení NP připraven již pět let a je pouze otázkou politické odvahy aktuálního ministra životního prostředí předložit ho k vyhlášení. Nutno říci, že právě zmiňovaná novela zákona 114/1992 Sb. by i tento proces měla zjednodušit a udělat ho formálně jasný. Dalším kandidátem by pak byla oblast Litovelského Pomoraví, které má nezpochybnitelné přírodní hodnoty fenoménu meandrující nížinné řeky, na druhou stranu ale nesplňuje důležitou podmínku pro národní park, kterou je dostatečná rozloha území. Autor tohoto příspěvku v další přednášce rozhodl, jak se národní parky v péči o přírodu řídí vědeckými poznatky.

Následující zajímavou přednášku (a to doslova, protože mluvil spatra a nepoužíval prezentační pomůcky) pronesl právník

Svatomír Mlčoch, který velmi srozumitelně popsal právní vývoj legislativy národních parků od vzniku zákona 114 počátkem 90. let 20. stol. až po dnešní stav předkládané novely. O prioritách národních parků, jejich společenské objednávce a zakotvení hovořil bývalý ministr životního prostředí Ladislav Míko. Tomáš Vrška z Výzkumného ústavu Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví detailně rozebral vývoj lesních ekosystémů ve všech čtyřech národních parcích. Jaromír Bláha z Hnutí Duha zase přiblížil dilemata, která brání většímu pochopení a přijetí rozvoje přírodních procesů v národních parcích nejen veřejnosti, ale i politiky a částí odborné community.

Součástí konference byly i prezentace jednotlivých NP a jejich přeshraničních partnerů, protože všechny české NP leží v pohraničí a přiléhají k nim zahraniční národní parky. Závěr patřil moderované diskusi, které se zúčastnili zástupci státní správy ochrany přírody – náměstek ministra životního prostředí Vladimír Dolejský, exministr Bedřich Moldan a L. Míko, dále S. Mlčoch, ředitel NP Šumava Pavel Hubený a předseda národního komitétu programu Man and Biosphere Ivan Rynda.

Konference byla hojně navštívena a tematicky i organizačně dobře zvládnuta. Snad jen věkový průměr přednášejících by mohl být trochu nižší. Ale silná generace dnešních padasátníků a šedesátníků, jež stála u zrodu porevoluční ochrany přírody počátkem 90. let 20. stol., má k problematice stále co říci, a nástup mladších ročníků, které by si vytkly ještě smělejší ambice, dosud nepřichází. A tak doufám, že to neznamená, že nových národních parků se v dohledné době nedočkáme.

Dobrou pozici pro vyhlášení nových NP přinesla po dlouhých odkladech sněmovnou Parlamentu ČR schválená novela zákona 114/1992 Sb., o ochraně přírody (2. prosince 2016), ve znění, které je dobrým kompromisem a dává naději do budoucna. V Senátu zřejmě dozná mnoha návrhů na úpravu, ale jsem přesvědčen, že sněmovna si již znění schválené velkou většinou přítomných poslanců obhájí.

STOP! PO ZKUŠENOSTECH S VÁMA SE PŘÍRODA ROZHODLA ZAVĚST VÍZOVOU POVINNOST.

Orig. Vladimír Renčín